

KVALITETSDEKLARATION

Skörd av trädgårdsväxter

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske

Statistikområde

Jordbrukets produktion

Produktkod

JO0607

Referenstid

2022

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	4
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken visar den årliga odlingen och produktionen av ett urval av de största grödorna i den svenska yrkesmässiga trädgårdsodlingen, i syfte att ge en löpande bild av odlingens utbredning och utveckling.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Undersökningens resultat används av Jordbruksverket och EU:s statistikmyndighet Eurostat för produktion av ytterligare statistik, rapporter, marknadsbedömningar, utredningar och för planeringsverksamhet.

Statistiken används även av andra myndigheter, branschorganisationer, företag och privatpersoner som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, utredningar, analyser och prognoser.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar 2022 års växthusytor eller frilandsarealer samt bruttoskördar för:

- Växthusodling av gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat
- Frilandsodling av blomkål, broccoli, gurka, isbergssallat, annan sallat (stor- och småbladig), jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, purjolök, pumpor, rödbeta, andra betor, sparris, vitkål och äpple

En översikt av grödor, variabler, metoder, skattningar och felskattningar finns i tabell 1, under punkt 2.2.1.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga svenska yrkesmässiga trädgårdsföretag med odling om minst 200 kvm i växthus eller 0,25 hektar på friland. Objekten består av de enskilda trädgårdsföretagen.

Ett trädgårdsföretag utgör i det här fallet en inom trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Med trädgårdsodling avser vi yrkesmässig odling av köksväxter, kryddväxter, frukt, bär eller prydnadsväxter på friland eller i växthus. Odling av potatis eller bönor, ärter eller linser för frysning, konservering, torkning eller industriell bearbetning ingår inte i begreppet trädgårdsodling.

1.2.2 Variabler

Variablerna som redovisas är:

- Skördad frilandsareal i hektar för samtliga frilandsgrödor i undersökningen
- Växthusyta i kvadratmeter för gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat
- Skördad bruttovikt i ton för samtliga grödor utom kruksallat och kryddväxter
- Skördat antal krukor för kruksallat och kryddväxter

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs helt och hållet av skattningar av typen totaler.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas enbart som respektive grödas totalvärden för riket.

1.2.5 Referenstider

Statistiken redovisar odlingens totala utbredning under 2022 samt den totala produktionen under kalenderåret 2022 (en viss del av morotsskörden skedde dock under 2023 och skattades av odlarna vid rapporteringen).

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på en kombination av registerdata och uppgifter inhämtade via enkätundersökningar. Säkerheten i resultaten bedöms vara god, men går i sin helhet inte att kvantifiera.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningen berörs av täckningsfel, urvalsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. De huvudsakliga källorna till osäkerhet i undersökningen torde vara täckningsfel och bortfallsfel. I de medelfel och konfidensintervall som presenteras inkluderas enbart effekten av urvalsfel (tabell 1).

2.2.1 Urval

Undersökningarna av växthusgrödorna samt blomkål, broccoli, isbergssallat, annan sallat, rödbeta, andra betor och vitkål genomfördes i form av totalundersökningar. Således förekom inget urval.

Undersökningarna av avkastning (hektarskörd) för frilandsgurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple genomfördes som slumpmässiga urvalsundersökningar med urvalsandelar som täckte mellan 36 och 69 % av det totala antalet företag inom respektive urvalsgrupp.

Andelen företag i urvalen bestämdes på grundval av observerad varians i tidigare undersökningar. För jordgubbar, morot och äpple användes två stratum baserade på odlad areal av respektive gröda 2020. Arealerna för "avkastningsgrödorna" hämtades från Jordbruksverkets register för stödansökningar.

Gröda	Metod	VH-yta eller areal			Skörd		
		Värde	RSE	95% CI, +/-	Värde	RSE	95% CI, +/-
Gurka VH	T	630 500	.	.	28 900	.	.
Kruksallat VH	T	39 600	.	.	11 100	.	.
Kryddväxter VH	T	116 600	.	.	45 900	.	.
Tomat VH	T	394 800	.	.	17 300	.	.
Blomkål	T	309	.	.	4 700	.	.
Broccoli	T	392	.	.	2 700	.	.
Gurka FL	R, U	152	.	.	8 000	8,2%	1 300
Jordgubbar	R, U	2 319	.	.	15 400	10,8%	3 300
Matlök	R, U	1 583	.	.	69 100	6,0%	8 100
Morot	R, U	1 763	.	.	113 900	8,8%	19 800
Palsternacka	R, U	200	.	.	6 800	7,7%	1 000
Pumpa	R, U	278	.	.	9 300	8,9%	1 600
Purjolök	R, U	83	.	.	2 200	3,8%	200
Rödbeta	T	436	.	.	20 700	.	.
Andra betor	T	84	.	.	3 400	.	.
Sallat, isbergs	T	809	.	.	17 700	.	.
Sallat, annan	T	1 131	.	.	10 300	.	.
Sparris	R, U	139	.	.	300	6,6%	40
Vitkål	T	369	.	.	16 700	.	.
Äpple	R, U	1 597	.	.	31 500	15,8%	9 800

Tabell 1. Översikt av grödor, metoder och osäkerhetsskattningar. Bokstäverna T, R och U står för totalundersökning, registerdata och urvalsundersökning. RSE står för relativt medelfel och 95 % CI står för 95-procentigt konfidensintervall. Prickar anger att uppgiften inte kan förekomma.

2.2.2 Ramtäckning

Undersökningen inkluderade ett visst mått av övertäckning, som bestod av de fall då enkäter skickades ut till företag som inte bedrev yrkesmässig trädgårdsodling på mer än 0,25 hektar friland eller 200 kvm i växthus, eller hade odling av respektive grödor. Övertäckningen bedöms ha mycket liten inverkan på statistikens tillförlitlighet.

Undertäckning förekom i den mån trädgårdsföretag inte fanns registrerade med trädgårdsodling som verksamhet i något av Jordbruksverkets register i slutet av december 2022, eller om populationen inte inkluderade samtliga odlare av de specifika grödorna.

Undertäckning bedöms tillsammans med svarsbortfall vara de faktorer som mest bidrar till felskattningar i Skörd av trädgårdsväxter. Totalt sett bedöms dock täckningsfelet ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet, i synnerhet för de grödor där arealen hämtats från Jordbruksverkets register för stödansökningar och produktionen skattats utifrån företagens avkastning (se punkt 1.2).

2.2.3 Mätning

Mätfel består av inlämnade uppgifter som inte speglar verkliga förhållanden. Under inhämtningen och bearbetningen av data gjordes kontinuerliga kontroller av insamlade värden, både gentemot tidigare inlämnade värden och genomsnittliga värden för respektive variabel.

Misstänkt felaktiga värden kontrollerades i största möjliga mån gentemot uppgiftslämnaren. Kraftigt avvikande eller utelämnade värden imputerades med typiska värden för respektive variabel.

Mätfelet bedöms ha liten påverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2.4 Bortfall

I totalundersökningarna rörande växthusytor eller arealer och skördar svarade 164 av de totalt 256 företag som ingick, vilket innebär ett övergripande svarsbortfall om 36 %. Svartsbortfallet för enskilda grödor varierade mellan 14 och 47 %. Samtliga företag som inte svarat totalimputerades, vilket innebär ett slutligt objektsbortfall om 0 %. Av de inkomna svaren saknade 3 % enstaka uppgifter (partiellt bortfall). Dessa uppgifter imputerades baserat på typiska värden för respektive gröda.

I urvalsundersökningarna av avkastning varierade svarsbortfallet för enskilda grödor mellan 39 och 68 %. De företag som inte svarade, men som uppgivit att man odlar respektive gröda i andra undersökningar under de senaste 3 åren och som kunde verifieras som fortfarande aktiva trädgårdsföretag imputerades med de senaste kända uppgifterna. De företag som inte kunde nås och för vilka inga tidigare data fanns att tillgå utgör objektsbortfall. Det slutliga objektsbortfallet varierade mellan 0 och 55 %.

Svartsbortfall uppskattas tillsammans med täckningsfel vara den faktor som bidrar mest till osäkerhet i resultaten, även om denna osäkerhet i sin helhet bedöms vara liten.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma genom felaktig digitalisering av data, felaktiga imputeringar och felaktiga beräkningar. Korrekturläsning av såväl data som beräkningar har skett löpande vid ett flertal tillfällen under dataanalysen, varför inmatnings- och beräkningsfel uppskattas vara små.

Data innehåller dock enstaka imputeringar för stora företag, vilket gör att bearbetningsfelet ändå kan ha betydelse för enstaka grödor ifall imputeringarna skulle avvika påtagligt från sanna värden.

2.2.6 Modellantaganden

Användandet av registerdata för skattning av areal gör antagandet att all areal för respektive gröda omfattas av stödansökningar. Vidare gör vi antagandet att all odlad areal för respektive gröda redovisats i rätt grödkategori i stödregistret. Dessa antaganden innebär viss underskattning av den sanna arealen och produktionen för de grödor som omfattas av denna metod.

Imputering med senast kända värde utgår från att företaget har samma omfattning och avkastning på odlingen som tidigare år. Detta innebär att statistiken får en viss "tröghet" då en viss del av förändringarna från år till år inte fångas upp.

Vid imputering av partiellt bortfall har vi antagit att företag med likartad areal eller produktion har likartad avkastning. Eftersom antalet imputeringar av partiellt bortfall är litet för stora företag dessa imputeringar ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken utgörs av slutliga skattningar av samtliga målstorheter. Någon preliminär statistik för trädgårdsodling publiceras inte.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken framställdes under en period av drygt tre månader i direkt anslutning till referensperioden. Arbetet inleddes i december 2022 och avslutades i mars 2023.

3.2 Frekvens

Statistiken över trädgårdsodlingens växthusytor, arealer och skördar produceras omväxlande av två olika undersökningar med olika omfattning. Vart tredje år (senast för referensåret 2020) gör vi en totalundersökning av samtliga företag och samtliga trädgårdsgrödor, medan undersökningarna under mellanliggande år bara omfattar ett urval av de arealmässigt största ätliga trädgårdsväxterna.

Således har den mindre undersökningen senast genomförts för referensåren 2015, 2016, 2018, 2019 och 2021. Vi planerar att genomföra nästa mindre undersökning under 2025 (för referensåret 2024), medan nästa totalundersökning kommer att genomföras 2024 (för referensåret 2023).

3.3 Punktlighet

Publicering skedde den 28 mars 2023 i enlighet med publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras som öppna data i Jordbruksverkets statistikdatabas, och redovisas även i en webbrapport, med namnet Skörd av trädgårdsväxter 2022 och produktnummer JO 0607. Vissa uppgifter återges även i publikationen Jordbruksstatistisk sammanställning. Allt material finns fritt tillgängligt på Jordbruksverkets webbplats.

Uppgifterna delges också EU:s statistikmyndighet Eurostat i delvis omarbetad form. Eurostat publicerar i sin tur dessa uppgifter i en databas som är fritt tillgänglig på Eurostats webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För tillgång till ytterligare statistik och bearbetningar görs förfrågningar till Jordbruksverkets statistikenhet (kontaktuppgifter finns nedan).

4.3 Presentation

Resultaten presenteras i form av tabeller, kommenterande text och förklarande diagram.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration samt dokumentet Statistikens framställning utgör undersökningens officiella dokumentation. Ytterligare dokumentation finns bilagt källmaterialet och kan i viss mån lämnas ut på förfrågan.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten med tidigare undersökningar av trädgårdsodling är i allmänhet god. Försiktighet bör iaktas vid tolkning av de redovisade växthusarealerna för kruksallat, kryddväxter och gurka fram till år 2014 på grund av viss oklarhet mellan fysisk växthusyta och odlad yta vid datainsamlingen.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inga jämförelser mellan grupper görs i statistiken.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Trädgårdsstatistiken använder sig av samma kriterier och avgränsningar som övrig svensk jordbruksstatistik och är till största delen jämförbar med denna. I övrig jordbruksstatistik inkluderas dock vissa företag som ligger under trösklarna 0,25 hektar respektive 200 kvm frilands- eller växthusyta. Övrig jordbruksstatistik kan därför uppvisa något högre antal företag och något större trädgårdsarealer än den specifika trädgårdsstatistiken.

Viss försiktighet kan också vara på sin plats när man jämför arealer och skördar gentemot annan jordbruksstatistik, eftersom variabeldefinitionerna kan skilja sig åt i olika undersökningar. I trädgårdsstatistiken redovisas ofta den skördade arealen och bruttoproduktionen av respektive gröda, till skillnad från den fysiska åkerarealen och nettoproduktionen som förekommer i viss annan statistik.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Uppgifterna om växthusytor och produktion som publiceras i Skörd av trädgårdsväxter är avrundade även i de fall då mer noggranna skattningar har angivits i tidigare publikationer.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Kopior av samtliga Jordbruksverkets statistiska rapporter med tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Ingen uppgiftsskyldighet gällde för undersökningen.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken används som underlag för årlig rapportering till EU:s statistikmyndighet Eurostat enligt Europaparlamentets och rådets förordningar 223/2009, 543/2009 (med ändring 2015/1557) samt 138/2004.

EU-regleringarna styr undersökningens variabeldefinitioner samt tidsramen för genomförande.

F Historik

Sedan 1970-talet har statistiska totalundersökningar genomförts vart tredje år för att belysa omfattningen och produktionen inom trädgårdsodlingen. Den senaste totalundersökningen avsåg referensåret 2020. Sedan år 2000 genomförs under mellanliggande år urvalsundersökningen Skörd av trädgårdsväxter i syfte att ge en årlig uppdatering för några av de viktigaste ätliga trädgårdsgrödorna.

G Kontaktuppgifter

Informationstyp	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Statistikproducent	Jörgen Persson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 59 43